

Gevouwen handen

W. Fieret,
Leerdam

'Ik vind opvoeden heel moeilijk', aldus een moeder van ongeveer 35 jaar. Op de vraag waarom ze het zo moeilijk vindt, antwoordt ze: 'Ik moet mijn kinderen opvoeden zoals ik zelf niet ben opgevoed.'

Hiermee slaat die moeder de spijker op de kop. Immers, met dit kernachtige antwoord gaf ze aan dat opvoeden iets is wat je meeneemt uit je eigen jeugd. Opvoeden is nu eenmaal geen activiteit die in een hutje op de hei gebeurt van vandaag. Je voedt je kinderen niet op voor de zeventiende eeuw. De moeite van die moeder is zo voorstelbaar, omdat de maatschappij zo onherkenbaar veranderd is. Daarom is er zoveel opvoedingsonzekerheid en -verlegenheid: 'Bereiken we onze kinderen nog wel? Wat doen ze eigenlijk met hun smartphone? Wat doet die met hen?' In dit terugblikartikel komen drie punten aan de orde en gaan we na wat niet beïnvloedbaar en wat wel beïnvloedbaar is.

Niet beïnvloedbaar: Onze jongeren leven in een open wereld.

Een belangrijk kenmerk van onze samenleving is het open karakter. De terughoudendheid en ingetogenheid die er in vroegere tijden waren, zijn grotendeels verdwenen. Over veel onderwerpen, variërend van de dominant aanwezige genderideologie tot aan de verontrustende klimaatverandering wordt in alle openheid gesproken. Je moet je er een mening over vormen. De periode waarin de zogenaamde begeleide confrontatie een onderdeel van de opvoeding was, ligt achter ons. De confrontatie dringt zich op, zonder begeleiding.

Wat is bij dit punt wel beïnvloedbaar?

Opvoeders kunnen zich niet meer de luxe permitteren om zich afzijdig van de jongerenwereld te houden. Er zijn twee uitersten: net doen alsof er niets veranderd is én alles op alles zetten om op het niveau van de opgroeiende generatie te komen. Het eerste is niet verantwoord, het tweede is onmogelijk. Houd ogen en oren open, voer het gesprek, oefen jezelf in luisteren en niet al te snel oplossingen bedenken die tot de oudere generatie horen. Daarmee helpen we onze jongeren niet. Dat leidt zelfs tot vervreemding.

Niet beïnvloedbaar: Onze jongeren worden mede gevormd door veel beïnvloeders.

De drie doelgerichte opvoeders, te weten ouders, ambtsdragers en leerkrachten, zetten zich vanuit in hoofdlijnen dezelfde uitgangspunten en met dezelfde doelstellingen in voor de opvoeding van jongeren. Naast die drie doelgerichte opvoeders zijn er veel beïnvloeders. Dat heeft ook te maken met de hierboven genoemde open samenleving en met het hieronder vermelde onderdeel digitale inboorlingen. Dagelijks krijgen onze jongeren informatie en meningen onder ogen die vaak haaks staan op de uitgangspunten en doelstellingen van de drie doelgerichte opvoeders. Het leven in meer dan één wereld

is gewoon een feit. Naast de wereld van thuis zijn er parallele 'werelden'. De eenduidigheid is verleden tijd.

Wat is bij dit punt wel beïnvloedbaar?

Bunyan schrijft in "De Heilige Oorlog" over de verschillende poorten waardoor informatie binnenkomt. De oogpoort en de oorpoort zijn van groot belang. De vele beïnvloeders maken daar gebruik van. Laten we dat als doelgerichte opvoeders ook bewust doen. De leescultuur is daarbij belangrijk. Werk aan een gezinscultuur waarin lezen een belangrijke plaats heeft. Er komen zoveel verantwoorde boeken uit voor alle leeftijdsgroepen. Veel kerkelijke gemeenten hebben een eigen bibliotheek. Maak er gebruik van. Hoe komt het nieuws tot ons? Via de NOS of Nu.nl, óf wordt er iedere dag een positief christelijke krant bezorgd? Ook gezins- en kerkbladen hebben vormende waarde. Als de gezinscultuur op die manier gestalte krijgt, is dat voor opgroeiende kinderen normaal. Kinderen pikken veel meer op dan we denken.

Niet beïnvloedbaar: Onze jongeren zijn digital natives.

Hoe je het ook wendt of keert, de digitale wereld is er. De mogelijkheden van de smartphone zijn groter dan die van grote computers die in de jaren zestig van de vorige eeuw werden gebruikt bij de lanceeringen van de raketten naar de maan.

Wat is bij dit punt wel beïnvloedbaar?

Er zijn tal van initiatieven die ouders helpen om hun kinderen op een verantwoorde wijze met de media om te gaan. Een heel ander punt is dat er in deze wereld waarin iedereen met iedereen op ieder moment contact kan hebben, veel eenzaamheid heerst. Jongeren hebben behoefte aan echt contact. Daarom is verbinding van zo'n grote betekenis. Verbinding tussen jongeren en hun ouders, ambtsdragers en leerkrachten. Dat vergt een houding van je openstellen en kwetsbaarheid. Een pittige opdracht, die echter heel wat oplevert.

Opvoeding en vorming zijn niet maakbaar. We moeten doen wat onze hand vindt om te doen, maar het is onmisbaar om die handen regelmatig te vouwen en te bidden: Heere, ontferm U Zich in genade over ons gedoopte kind!

(Volgende week het slotartikel).